

Riktlinjer för covid-19 inom bostad med särskild service för vuxna enligt LSS (LSS-boende)

Denna riktlinje är framtagen av Smittskydd Stockholm och Vårdhygien Stockholm.

I – Bakgrund

LSS omfattar många olika typer av verksamhet varför det är svårt att ha detaljerade allmänna rekommendationer för att förhindra smitta och smittspridning av covid-19.

Covid-19 är en infektion orsakad av coronavirus SARS-CoV2

Inkubationstid

Inkubationstiden för covid-19, det vill säga perioden från smittillfället till dess att en person uppvisar symtom, är mellan 2 och 14 dagar, i medeltal 5 dagar.

Symtom

Lindrig sjukdomsbild med lättare luftvägssymtom är vanlig.

Andra vanliga symtom förknippade med covid-19 är:

- hosta
- feber
- andningsbesvär
- snuva
- nästäppa
- halsont
- huvudvärk
- illamående
- muskel- och ledvärk
- trötthet
- magbesvär med diarréer
- lukt- och smakbortfall (kan uppträda 24–72 timmar innan andra covid-19 symtom)

Personer med kognitiv svikt och/eller kommunikativa svårigheter kan ha svårt att förmedla symtom. Hos äldre kan covid-19 uppträda med ospecifika symtom som uttalad trötthet, låggradig feber, nedsatt allmäntillstånd, aptitlöshet och förvirring.

Smittsamhet

Smittsamheten är som störst i samband med symtomdebuten och tidigt i förloppet, men kan också föreligga inom två dygn innan symtomdebut.

Smittväg

De vanligaste smittvägarna för viruset som orsakar covid-19 är droppsmitta och direkt eller indirekt kontaktsmitta. Smittsamt sekret kommer i kontakt med slemhinnor i öga, näsa eller mun, till exempel vid hostningar och nysningar eller via kontaminerade händer, ytor och föremål.

Aerosolsmitta kan förekomma, framförallt i vårdmiljö vid vissa aerosolgenererande arbetsmoment i luftvägarna.

II – Förebygga smittspridning av covid-19

1. Utbilda personalen och skapa förutsättningar för att följa basala hygienrutiner och klädregler.
2. Försäkra tillgänglighet till handtvätt och handsprit samt övrig utrustning som ingår i basala hygienrutiner. Använd heltäckande visir eller munskydd vid all ansiktsnära vård-, omvårdnads- och omsorgsmoment med brukare för att minska risken för att asymtomatisk personal smittar patienter med covid-19 (source control).
[Användning av visir och munskydd i all vård och omsorg](#)
3. Personal med symtom, till exempel hosta, snuva, halsont, andningsbesvär eller feber, ska inte vara på arbetsplatsen. OBS! Gäller även lindriga, enstaka symtom. Arbetsledaren kan med fördel efterfråga och påminna om symtom i arbetsgruppen ofta.
4. Om personal får symtom under arbetspasset ska denne sätta på sig ett munskydd och omedelbart meddela sin chef/arbetsledare, avsluta arbetspasset och åka hem (kommunala färdmedel bör om möjligt undvikas).
5. Se till att brukare och personal, liksom besökare, kan hålla avstånd till varandra i lokalerna, till exempel genom att möblera om och glesa ut sittplatser i gemensamma utrymmen. Brukare och personal bör hålla avstånd till varandra där det är möjligt.
6. Minska användningen av gemensamma utrymmen.
7. Se till att personal kan hålla avstånd till varandra även i personalutrymmen.
8. Sträva efter personalkontinuitet så att personal arbetar på en och samma arbetsplats/enhet.
9. Se över behov av ökad bemanning utifrån situation.
10. Informera brukare om vikten av att hålla avstånd, tillämpa handhygien och hostetikett. Hjälptill med detta vid behov.
11. Brukare och personal med symtom, även lindriga och diffusa sådana, ska provtas med PCR för att påvisa pågående covid-19 infektion. Ett negativt prov tidigt i infektionsförloppet kan inte säkert utesluta sjukdom. Förnyad provtagning kan därför behövas efter 1–2 dygn. Läs mer om provtagningsförfarande på [Provtagningsindikationer](#)
12. Smittspårning utförs kring nyupptäckta fall, såväl av brukare som personal. Läs mer om smittspårning på [Smittspårning av covid-19](#)

Brukare med misstänkt/bekräftad covid-19

Om en brukare får symtom eller om personal uppmärksammar covid-19 relaterade symtom hos en brukare, ska brukarens husläkare kontaktas för bedömning. I väntan på läkarbedömningen och provsvaret, rekommenderas att brukare stannar i sitt eget rum/lägenheter.

Se över behov av ökad bemanning som stöd för brukaren. Minimera antalet personal som tar hand om brukare med misstänkt/bekräftad covid-19.

Om behov finns att vistas utanför lägenheten, ledsagas brukare av personal för att kunna upprätthålla avstånd till andra. Ledsagande personal ska ha adekvat skyddsutrustning.

Säkerställ att berörd personal informeras om misstänkt/bekräftad covid-19 hos brukare.

Säkerställ korrekt följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler. Använd rekommenderad skyddsutrustning vid misstänkt/bekräftad covid-19 hos brukare.

Säkerställ korrekt användning av rekommenderat skyddsutrustning vid varje arbetspass. Se dokument:

[Omhändertagande av patient med feber och luftvägssymtom](#)

Använd andningsskydd (FFP3/FFP2/N95) kombinerat med stänkskydd vid aerosolgenererande arbetsmoment till exempel vid användning av CPAP. Se dokument:

[Om skyddsutrustning vid aerosolbildande procedurer hos patient med covid-19](#)

Provtagning av brukare med misstänkt covid-19

Husläkaren ansvarar för medicinsk bedömning, provtagning, bevakning och handläggning av provsvar. Vid positivt provsvar ger husläkaren information, förhållningsregler och ansvarar för smittspårning. Husläkaren bedömer också lämplig vårdnivå.

[Covid-19 - Patientinformation](#)

I Region Stockholm finns mobila enheter som vid behov kan bistå med provtagning av brukare med luftvägssymtom inom LSS-boenden och socialpsykiatriska boenden. Provtagning kan beställas via telefon: 08-123 365 88.

SLSO:s mobila provtagningsenhet kan också hjälpa till att skriva ut etiketter från TakeCare samt skicka läkarens provbeställning i TakeCare till laboratorium.

Provtagningsremiss utfärdas av husläkare och under helger av närakutmottagning eller motsvarande.

Brukare med bekräftad covid-19 som inte behöver sjukhusvård bör vistas enbart i sitt eget rum/lägenhet i minst sju dagar från symtomdebut, hen ska även ha varit feberfri i två dagar och tydligt känna sig bättre för att bedömas vara smittfri.

Verksamhetsansvarig ansvarar, eventuellt i samråd med personal, för bedömning av vilka resurser som behövs och anpassningar av assistansboendet för att möjliggöra att brukare med covid-19 kan följa förhållningsregler som givits av behandlande läkare.

Om provet är negativt ska brukaren stanna hemma och begränsa kontakter med andra personer tills hen är symptomfri. Ett negativt prov tidigt i infektionsförloppet kan inte säkert utesluta sjukdom och därför ett nytt prov kan behövas ta efter 1–2 dygn.

Smittspårning vid bekräftat fall hos brukare

Behandlade läkare är enligt smittskyddslagen ansvarig för att smittspårning genomförs. Verksamhetsansvarig bistår vid behov i smittspårningsarbete genom att identifiera och lista personer (kontakter) som kan ha exponerats under smittsam period (inklusive 2 dygn innan symtomdebut), till exempel:

- Brukare som bor på samma boende och varit i nära kontakt (inom två meter mer än 15 minuter) med den som har PCR bekräftad covid-19.
- Personer som kan ha exponerats i samband med gemensam aktivitet inklusive daglig verksamhet.
- Personal som arbetat på boendet och varit i kontakt med den person som har konstaterad covid-19.
- Eventuella andra kontakter, t.ex. familj, god man, färdtjänst.

Verksamhetsansvarig informerar alla exponerade personer (kontakter) om att de har varit i kontakt med någon som har covid-19 och därför behöver vara uppmärksamma på symtom under de närmaste 2 veckorna. Under den tiden gäller att de ska träffa så få personer/personal som möjligt. Se mer information på

[Information till dig som har haft nära kontakt med någon som har covid-19](#)

Om exponerade personer bor i ett annat LSS-boende till exempel blivit exponerade i samband med gemensam daglig verksamhet/aktiviteter, ska verksamhetschef på respektive boende/verksamhet informeras.

Exponerade symtomfria brukare behöver inte provtas, men om de utvecklar minsta tecken på sjukdom ska de provtas via sin husläkare. I väntan på provsvar bör brukare stanna i sitt rum med stängd dörr.

Provtagning av personal med misstänk covid-19

Personal provtas via 1177 på samma sätt som sjukvårdspersonal. Se dokument

[Provtagning medarbetare inom vård- och omsorg som är sjuka](#)

Vid negativt provsvar, dvs att det inte rör sig om covid-19, kan personalen återgå till arbete när de känner sig fullt friska.

Vid positivt provsvar, dvs påvisad covid-19, skall personalen stanna hemma i minst sju dagar från symtomdebut, samt även ha varit feberfri i två dagar och tydligt känna sig bättre för att anses vara smittfri och kunna återgå till arbetet.

[Vägledning kriterier för bedömning av smittfrihet vid covid-19](#)

Smittspårning vid bekräftat fall hos personal

Personal som provtagits p.g.a. symtom, till exempel via egenprovtagning, meddelar verksamhetsansvarig detta. Verksamhetsansvarig ansvarar för att utreda om personalen arbetat under smittsam period (d.v.s. från 2 dygn innan symtomdebut och framåt). Om personen varit asymtomatisk men ändå har positivt provsvar på PCR räknas från provtagningsdatum.

I de fall personalen arbetat under smittsam period ansvarar verksamhetsansvarig för:

- lista brukare som kan ha exponerats, informera dem om att de blivit exponerade. Vid tillkomst av symtom ska husläkaren kontaktas för ordination av provtagning.
- lista personal som kan ha exponerats, informera dem om att de blivit exponerade och att de ska vara extra observanta på symtom. Vid symtom, provtagning via personalsår på 1177 (Bilaga 1)

Exponerad personal utan symtom arbetar som vanligt, men ska vara uppmärksam på symtom. Om symtom uppstår under arbetspasset ska denne sätta på sig ett munskydd och omedelbar meddela verksamhetschef, avsluta arbetspasset och åka hem (kommunala färdmedel bör om möjligt undvikas).

Tänkt på att hålla minst 2 meters avstånd på arbetsplatsen när det är möjligt. Undvik trängsel i små utrymmen.

Undvik att röra dina ögon, näsa och mun.

III – Basala hygienrutiner, klädregler samt personlig skyddsutrustning

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler samt användning av personlig skyddsutrustning förutsätter tillgång till rekommenderad utrustning, kunskap om hur utrustningen används samt egenkontroller av gällande rutiner i verksamheten.

Säkerställ tillgång i varje lägenhet:

- alkoholbaserat handdesinfektionsmedel
- flytande tvål
- engångs pappershanddukar
- engångs plastförkläde
- handskar
- stänkskydd för ansikte
- ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid)
- torkduk för engångsbruk

Säkerställ tillgång i verksamheten:

- långärmat plastförkläde
- andningsskydd (FFP3/FFP2/N95) vid aerosolgenererande arbetsmoment

Säkerställ följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler samt korrekt användning av skyddsutrustning, se

- [Vårdhygien Stockholms digitala utbildning i basala hygienrutiner](#)
- [Basala hygienrutiner i vård och omsorg](#)
- [Omhändertagande av patient med feber och/eller luftvägssymtom](#)
- [Arbetsmiljöverkets Smittrisker 2018:4](#)
- [Basala hygienrutiner och egenkontroll](#)

Stänkskydd

Olika kombinationer av stänkskydd kan användas med samma skyddseffekt vid brukare med misstänkt eller bekräftad covid:

- Visir och vätskeresistent kirurgiskt munskydd märkt IIR.
- Skyddsglasögon och vätskeresistent kirurgiskt munskydd märkt IIR.
- Kirurgiskt munskydd (IIR) med inbyggt visir uppfyller samma funktion som ovanstående alternativ.

Rengöring och desinfektion av ytor

Säkerställ att en lokal riktlinje upprättas för rengöring och desinfektion samt städning i enlighet med dokument [Rengöring och desinfektion av ytor i vårdmiljö, RoD](#).

Slutrengring och slutdesinfektion är aktuell när patienten

- bedöms vara smittfri efter genomgången infektion med covid-19
- flyttas till sjukhus eller annan vårdform p.g.a. covid 19
- avlider - personliga tillhörigheter omhändertas enligt lokal rutin

Disk, avfall och tvätt

- disk hanteras konventionellt
- avfall kastas som konventionellt avfall
- brukares textilier tvättas separat i tvättmaskin och hanteras enligt lokal rutin

Besökare

- För dialog med närstående om besök i bostaden utifrån verksamhetens riskbedömning.
- Sätt upp information gällande allmänna förhållningsregler om covid-19 för besökare synligt vid entrén.
- Se information på Folkhälsomyndigheten och Smittskydd Stockholm.